

Camera Națională a Cărții a împlinit
50 de ani

Festivitatea a avut loc la Filarmonica Națională *Serghei Lunchevici*. În prezența numeroșilor musafiri, Valentina Chitroagă, directorul general al Camerei Naționale a Cărții (CNC), a subliniat obiectivele activității CNC, evidențiind realizările de succes ale instituției, înregistrate în acești 50 de ani. A urmat mesajul de salut al lui Artur Cozma, ministrul Culturii și Turismului și cel al lui Marian Lupu, președintele Parlamentului, rostit de consilierul său. Domnul ministru Artur Cozma a înmănat Diplome de Onoare celor mai buni specialiști ai CNC. Victor Stepaniuc, președintele comisiei parlamentare pentru cultură, știință, educație, tineret, sport și mass-media a trimis o telegramă de felicitare, căreia i-a dat citire dna Efimia Macrinici, director adjunct. Directorul Bibliotecii Centrale a USM Ecaterina Zasmenco a transmis mesajul de felicitare al dlui Gh. Rusnac, rectorul Universității de Stat din Moldova și a înmănat o Diplomă și Medalia USM dnei Valentinei Chitroagă, absolventă a instituției date, în semn de înaltă apreciere a prodigioasei sale activități în domeniul științei și culturii. Alexandru Roman, rectorul Academiei de Administrație Publică, Alexe Rău, directorul general al Bibliotecii Naționale, Lidia Kulikovski, directorul general al Bibliotecii Municipale *B. P. Hașdeu*, Ludmila Costin, președintele Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, reprezentanții bibliote-

Dincolo de o aniversare

Elena HARCONIȚA

cilor academice și universitare, a Bibliotecii Naționale pentru copii *Ion Creangă* și mulți alți colegi și prieteni au apreciat, în luările de cuvânt, rolul important și activitatea eficientă a CNC pusă în serviciul societății naționale, organelor de stat, instituțiilor editoriale și informațional – documentare.

A doua zi, la 6 iunie, în spațiile Bibliotecii Naționale a R. Moldova, a avut loc conferința științifică - practică: *Informația și cunoașterea - elemente indispensabile societății informaționale*. Conferința a fost moderată de Victor Ciobanu, specialist principal la Ministerul Culturii și Turismului și de V. Chitroagă. Au venit cu informații, în primul rând, colaboratorii CNC: V. Chitroagă – *Jumătate de secol de slujire cărții*; E. Macrinici – *Depozitul legal în oglinda legislației RM*; R. Cozonac – *Noul sistem ISBN de 13 cifre*; V. Reul – *Statistica producției editoriale – imperativul timpului*; V. Tarasov - *Ocotirea tezaurului imprimat al Moldovei – obiectiv strategic al CNC*; precum și membrii comunității bibliotecare, reprezentanți ai Băncii Naționale: L. Kulikovski – *Cercetare bibliografică la Biblioteca Municipală "B. P. Hașdeu"*; L. Corghenci - *Dimensiunea umană a schimbării la Camera Națională a Cărții*; E. Harconița – *Biblioteca universitară în condițiile realității informaționale*; N. Ghimpu – *Cartea și resursele electronice : provocări ale viitorului*; R. Cuhal – *Activitatea editorială a Băncii Naționale a Moldovei ca factor de eficientizare a politicii monetare*; E. Scurtu, A. Nagherneac – *Cercetare bibliografică la Biblioteca Științifică a*

Universității de Stat "Alecu Russo".

Toate comunicările au fost consistente, interesante și utile pentru cunoașterea unor anumite segmente ale activității instituțiilor info - documentare din R. Moldova. S-a produs un schimb eficient de informații și experiențe necesare în procesul de consolidare a Instituțiilor cărții din țara noastră.

Evenimentele din cea de a treia zi au continuat cu un atelier profesional Depozit Legal Național; cadru legal și practic de dezvoltare, la care au participat reprezentanți ai comunității bibliotecare, editoriale, oameni de cultură și știință.

Magazin Bibliologic dedicat Camerei Naționale a Cărții

Primul număr al revistei Magazin Bibliologic din acest an este editat în colaborare cu Valentina Chitoroagă, director general al Camerei Naționale a Cărții și este dedicat integral acestei instituții, cu ocazia sărbătoririi jubileului de 50 de ani.

Revista se deschide cu mesajul de felicitare al dlui Artur Cozma. Domnia sa menționează: *Camera Națională a Cărții este o instituție de interes național, care a pus începutul înregistrării și evidenței de stat a producției editoriale, reprezentând factorul cel mai important în procesul de organizare și transmitere a informației devenită în lumea contemporană cel mai valoros produs.* CNC este membră a patru organisme internaționale: Agenția Internațională a ISBN, ISMN, ISSN, Index Translationum și îndeplinește funcțional atribuțiile acestora în Republica Moldova.

Valentina Chitoroagă, se află de 13 ani în postul de director, anterior activând tot în această instituție. Pasionată de munca ce o desfășoară, Dumneaei este autoarea Imnului Camerei Naționale a Cărții. Reproducem o strofă din această odă, la compunerea căreia au fost folosiți termenii cunoscuți doar de lumea avizată, capabilă să creeze oricui o

imagine despre CNC: *Recepționezi, conservezi de toate: / Ziar, revistă, CD-rom și carte, / Apoi înregistrate, le dai cale - / În statistica și bibliografia națională.*

În continuare, directoarea trece în revistă etapele istorice ale evoluției uneia dintre cele mai importante Instituții a Cărții din Republica Moldova - centru a bibliografiei naționale și al statisticii producției editoriale. Evoluția CNC a fost determinată și influențată de mediul social, economic, informațional și funcțional din republică.

Camera Cărții a fost constituită în anul 1957, în luna iunie. Hotărârea a fost luată de Sovietul Miniștrilor din RSS Moldovenească. Despre această perioadă vorbește fostul director, Grigore Cozonac, în articolul republicat din *Cultura Moldovei*, 1957, 3 octombrie.

În perioada dintre anii 1925 - 1957 în republica noastră au fost editate 7 741 titluri de cărți cu un tiraj total de 59 milioane 22 mii exemplare. Tirajul volumelor lui V. I. Lenin, de pildă, e mai mare de 80 mii exemplare. În prima jumătate a anului 1957 s-au tipărit 382 titluri de cărți cu un tiraj de 3 mln 36 mii exemplare. Printre motivele care au determinat apariția acestui așezământ este invocată necesitatea bibliografiilor în cele 1089 biblioteci de stat care funcționau atunci și bibliotecarii căreia au discutat chestiunea muncii bibliografice în Moldova la înființarea congresului bibliotecarilor din RSSM.

Lurie Colesnic, personalitate de referință în cultura Moldovei, scriitor, cercetător literar, directorul editurii Museum, autor al multor lucrări științifice de valoare, dă o apreciere înaltă activității CNC și spune că prin sărbătorirea unei jumătăți de veac de la înființarea acestei instituții ne-am înscris în rândurile țării care au și respectă cu sfințenie tradițiile culturale autentice.

În anul 1993, este fondată Agenția Națională ISBN, după care au urmat Centrul Național ISSN, realizarea CIP - catalogarea înaintea publicării. Această bază de date ana-

logică Book in Print, expusă on-line ar servi mai multor necesități. Pe de o parte, informarea privind titlurile în curs de apariție, la solicitarea celor interesați ar putea fi determinat tirajul noilor publicații. Acest sistem ar contribui în mod deosebit și la crearea catalogului național partajat, oferind în prealabil notițele bibliografice ale cărților editate în R. Moldova.

În fiecare an, CNC înregistrează aproape 8 500 exemplare de noi documente pe diverse suporturi informaționale. Toate editurile și tipografiile sînt obligate să transmită la CNC exemplarele din producția sa în corespundere cu articolul 18 al Legii cu privire la activitatea editorială (nr. 939 – XIV din 20.04.2000).

Devenită centru al bibliografiei naționale, CNC nu numai recepționează exemplarele Depozitului Legal de la toate editurile, realizînd controlul bibliografic național, dar și editează anual fasciculele *Bibliografiei naționale a Moldovei*, în care se cuprind toate tipurile de tipărituri: cărți, broșuri, publicații seriale, publicații de artă, muzică tipărită, recenzii, materiale bibliografice, autoreferate ale disertațiilor, reviste, ziare, anuare, anale, articole din reviste și ziare, resurse electronice.

Colecția gestionată astăzi de CNC numără mai bine de 1 milion de unități materiale, colecția Basarabiana – 312 volume. "Arhivele - comoara de aur a poporului nostru, deoarece în ele sînt păstrate cele mai scumpe izvoare care privesc istoria poporului", afirma Gheorghe Asachi, spusele căruia sînt invocate de Vera Tarasov, șefa secției Arhiva Depozitului Legal, care își exprimă îngrijorarea față de condițiile de păstrare și securizare a patrimoniului național deținut de CNC. În această arhivă se păstrează cărțile care au fost tipărite pe teritoriul Moldovei începînd cu anul 1924. Aici, de fapt, este adunată istoria țării. Cărțile și alte produse editoriale compoartă în sine și prin modul în care au fost editate, schimbările sociale, economice și culturale care s-au produs de-a lungul anilor. Dacă vre-un cercetător

are nevoie de o carte pe care nu o mai poate găsi în colecțiile bibliotecare, se poate oricînd adresa la CNC pentru a o obține în vederea documentării științifice.

Renata Cozonac, șefa Agenției Naționale ISBN, ISMN și ISSN, în materialul publicat se referă la instrumentele de lucru necesare pe care le utilizează editorii / furnizorii de cărți și documente de muzică tipărită. Sistemul de numerotare a cărților a fost practicat pentru prima dată în Anglia, în anul 1967, iar din anul 1994 acest sistem a fost introdus și în Republica Moldova. Codul ISBN, constituit pînă nu demult din 10 cifre, începînd cu anul 2006 conține 13 cifre, primele trei identificînd codul produsului. Nici o carte nu ar trebui să apară fără codul ISBN, sau revistă – fără codul ISSN. Agenția Internațională ISBN se află la Londra (timp de 30 de ani a activat la Berlin), astăzi 166 de țări sînt membre ale respectivei Agenții. Implementarea sistemului automatizat ISBN, ISMN în relațiile agenție - editor - beneficiar, constituirea bazei de date a editorilor, explicații privind apariția cărților cu 2 ISBN-uri, îndemnul de a participa la constituirea patrimoniului național prin orice publicație (indiferent de suportul informațional), constituie domeniile prioritare ale Renatei Cozonac.

Efimia Macrinici, a prezentat modul de organizare și funcționare a Depozitului Legal, menționînd că pe parcursul anului 2006 au fost recepționate de la editori 2 953 titluri de cărți și reviste în număr de 17 750 ex. Exemplarele respective au fost distribuite Centrelor Biblioteconomice, care beneficiază de depozit legal. În a doua jumătate a anului 2006 a fost inclusă în lista beneficiarilor și Biblioteca Științifică a Universității din Bălți. Pe această cale, în colecția Bibliotecii au intrat 2 658 de documente, în 1 064 titluri de cărți și 413 titluri de reviste. De fapt, CNC a direcționat spre Bălți 1/3 din toate titlurile care au apărut în anul 2006 la editurile din țară. Tirajul mic, lipsa informațiilor, absența resurselor financiare, condițiile de difuzare a unor manuale școlare,

au un impact nefavorabil asupra completării colecțiilor noastre cu publicații autohtone. Iată de ce susținerea CNC este foarte binevenită și absolut necesară pentru unica Bibliotecă Științifică din Nordul Moldovei.

Odată cu întemeierea Camerei Cărții în îndepărtatul an 1957, a fost creat și serviciul Statistica producției editoriale, care de câțiva ani este condus de Valentina Reul. Evidența publicațiilor se efectuează în conformitate cu Legea Republicii Moldova *Cu privire la statistică și după următorii parametri: numărul edițiilor, numărul total al edițiilor, tirajul mediu în mii exemplare, tirajul anual în mii exemplare, coli de tipar imprimate*. Din anul 1962 se editează culegerea statistică *Publicațiile Moldovei pentru anii: 1925 - 1960; 1961 - 1975; 1976 - 1980; 1981 - 1985; 1986 - 1990; 191 - 1995; 1996 - 2000*.

În structura acestui număr de revistă este inclus compartimentul *Cadrul legal al funcționării CNC*: acte oficiale: Lege cu privire la activitatea editorială; Lege cu privire la biblioteci; Legea pentru aderarea Republicii Moldova la Statutul Centrului Internațional de Înregistrare a Publicațiilor Seriale, precum și documente de reglementare: Statutul Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova; Statutul Centrului Internațional de Înregistrare a Publicațiilor Seriale; Regulamentul Centrului Național ISSN; Regulamentul de funcționare a Sistemului ISBN în Republica Moldova.

Rubrica *CNC în contextul comunității biblioteconomice și editoriale* o deschide Alexe Rău, directorul general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, redactorul – șef al revistei *Magazin Bibliologic*. Cu inerența-i spiritualitate, filosoful biblioteconomiei naționale spune că nu doar semințele de piine țin cheazășie dăinuirii noastre, ci și semințele minții, sufletului, spiritului unei națiuni, unei comunități, care sînt tezaurisite în arhivele CNC și care transmit cunoștințele de la o generație la alta.

Camera Națională a Cărții a primit

felicități din partea lui V. A. Sirojenko, directorul general al Camerei de Cărți din Rusia, colegilor de la DIB ULIM, de la Bibliotecile Științifice de la Universitatea din Bălți, a Academiei de Științe, a Academiei de Studii Economice, doamnei Lidia Kulikovski, directorul Bibliotecii Municipale *B. P. Hașdeu*, doamnei Dorina Rusanovschi de la editura Știința, profesorului universitar bălțean Gh. Damancuc.

Despre angajații CNC au scris și Ludmila Corghenci, director adjunct DIB ULIM, Ion Madan, doctor în istorie, Om emerit al Republicii Moldova.

În revistă au mai fost inserate articole semnate de scriitorii Gh. Marin, M. Mardare, bibliograful Academiei de Științe Ion Șpac.

Cîteva pagini cu copertile cărților publicate și fotoeseul despre activitatea CNC încheie acest număr al *Magazinului Bibliologic*, revistă devenită absolut necesară tuturor celor interesați de carte, biblioteconomie, cultură. Designul copertii și al revistei în general, editată în condiții grafice excelente, le aparține lui Alexe Rău și Dragoș Popa - Miu, dar și Valentinei Chitoroaga, director general al Camerei Naționale a Cărții.

Frumoasa tradiție de a elabora și edita numere speciale, dedicate anumitor instituții: Bibliotecii Republicane Tehnice (pe atunci director Petru Racu); Bibliotecii Municipale *B. P. Hașdeu* (director dr. Lidia Kulikovschi); Bibliotecii Științifice a Academiei de Studii Economice (director dr. Silvia Ghinculov); Bibliotecii Naționale (director general Alexe Rău); Facultății de Jurnalism și Științe ale comunicării, Bibliotecii Științifice a Universității de Stat *Alecu Russo* din Bălți, de această dată, Camerei Naționale a Cărții, deja s-a încetățenit în mediul bibliotecar și al edito-rilor de documente. Este un exemplar model de colaborare, de cooperare, de promovare și susținere profesională, pe care o datorăm cu recunoștință în cea mai mare parte lui Alexe Rău, directorul revistei *Magazin Bibliologic*.